

G E M E E N T E B O R N E

B en W voorstel

Onderwerp : Verslag leerplicht schooljaar 2009-2010

Datum : 7 maart 2011

Kenmerk : 11INT00163

Opgesteld door (tel.) : Riet Siegerink, telf. 709

Afdeling/productgroep : Inwoners / Welzijn en Educatie

Paraaf steller :

Paraaf manager :

Portefeuillehouder : Wethouder Albers

Paraaf portefeuillehouder :

Paraaf secretaris :

Afstemming :

Inhoudelijk afgestemd met :

Ondernemingsraad : Nee

Openbaar/niet openbaar : Openbaar

Ontwerpbesluit : Het leerplichtverslag over het schooljaar 2009-2010 ter informatie aan de gemeenteraad aanbieden.

B & W Besluit:

	akkoord	bespreken
burgemeester Welten		
wethouder Kotteman		
wethouder Mulder		
wethouder Albers		
datum besluit	: 22-3-2011	
besluit	: Conform ontwerpbesluit	

G E M E E N T E B O R N E

Als het voorstel moet worden behandeld in de gemeenteraad of ter kennis wordt gebracht van de raad, dient ook deze pagina ingevuld te worden. Als een raadsbesluit wordt gevraagd dient een ontwerp-raadsvoorstel en –besluit te zijn bijgevoegd! De stukken worden tijdig aangeleverd bij de griffie.

Voorstel voor behandeling in raad (aankruisen):

- vraagt besluitvorming van de raad (ontwerp raadsvoorstel en –besluit is bijgevoegd)
- voor overleg tussen college en raad
- ter informatie

Korte toelichting

In artikel 25 van de Leerplichtwet staat dat de gemeenteraad jaarlijks wordt geïnformeerd over het gevoerde leerplichtbeleid. Het verslag over het schooljaar 2009/2010 is bijgevoegd.

G E M E E N T E B O R N E

1 Aanleiding

In artikel 25 van de Leerplichtwet is aangegeven dat burgemeester en wethouders elk jaar verslag uitbrengen aan de gemeenteraad over het gevoerde leerplichtbeleid.

Sinds november 2007 is de leerplichtfunctie ondergebracht bij de gemeente Hengelo. Leo Belshof, leerplichtambtenaar van de gemeente Hengelo, heeft bijgevoegd verslag over de uitvoering van de leerplicht in de gemeente Borne in het schooljaar 2009/2010 opgesteld.

2 Wet en beleid

Uit het leerplichtverslag blijkt dat het aantal verzuimmeldingen van scholen aan de leerplichtambtenaar over het schooljaar 2009/2010 licht is gedaald ten opzichte van het schooljaar daarvoor. De ambtenaar wordt steeds meer in het voortraject ingeschakeld. Door de vaste deelname van de leerplichtambtenaar in de zorgadviesteams van de scholen voor het voortgezet onderwijs is de leerplichtambtenaar sneller betrokken bij verzuim.

De interventies van de leerplichtambtenaar resulteerden voornamelijk in het herstel van de schoolloopbaan door beëindiging van het verzuim, plaatsing op een nieuwe opleiding of vervangend onderwijs. In een aantal gevallen heeft doorverwijzing plaatsgevonden naar het Algemeen Maatschappelijk Werk, Bureau Jeugdzorg of naar een van de andere ketenpartners.

De meeste meldingen betreffen jongeren in de leeftijd van 16 en 17 jaar.

3 Geld

De gemeente Borne heeft in de begroting een bedrag van € 31.275,- opgenomen voor de kosten van uitvoering van de leerplichtwet. Met dit bedrag kunnen de werkzaamheden die de gemeente Hengelo voor de gemeente Borne verricht, worden betaald.

4 Personeel

Zoals hiervoor aangegeven wordt de functie leerplicht vervuld door bureau leerplichtzaken van de gemeente Hengelo.

5 Communicatie openbaar

6 Alternatieven n.v.t.

7 Korte samenvatting van het voorstel

Het leerplichtverslag over het schooljaar 2009-2010 aan de gemeenteraad aanbieden.

G E M E E N T E B O R N E

Raadsvoorstel

raadsvergadering
19-4-2011

agendapunt

nummer
11INT00164

voorstel
kennismemen van het leerplichtverslag over het schooljaar 2009/2010

Aan de gemeenteraad.

Aanleiding

De gemeente moet toezicht houden op het naleven van de Leerplichtwet. Volgens deze wet moeten burgemeester en wethouders elk jaar verslag uitbrengen aan de gemeenteraad over het gevoerde leerplichtbeleid over het afgelopen schooljaar. De gemeente moet ook aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen rapporteren over het verzuim.

Het leerplichtverslag over het schooljaar 2009-2010 is bijgevoegd.
Wij stellen u voor kennis te nemen van dit verslag.

Borne, 15 maart 2011

Burgemeester en wethouders van Borne,
de secretaris, de burgemeester,

J.H.R. Baveld mr. drs. R.G. Welten

G E M E E N T E B O R N E

Raadsbesluit

Nummer
11INT00165

de raad van de gemeente Borne;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15-3-2011;

besluit:

kennis te nemen van het leerplichtverslag over het schooljaar 2009-2010.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 19-4-2011.

De voorzitter,

De griffier,

LEERPLICHTVERSLAG

Schooljaar 2009 - 2010

Borne, januari 2011

Leo Belshof (leerplichtambtenaar)

Inhoudsopgave

Voorwoord Wethouder Onderwijs

1. Inleiding.....	4
2. Leerplicht, personele bezetting en werkwijze.....	5
2.1 Leerplicht.....	5
2.2 Kwalificatieplicht	5
2.3 Inschrijvingsplicht	5
2.4 Bezoekplicht	5
2.5 Preventieve activiteiten	6
3. Statistische gegevens gemeente Borne.....	7
3.1 Leerplichtige leerlingen.....	7
3.2 Ongeoorloofd schoolverzuim.....	7
3.3 Aantal leerplichtmeldingen.....	8
4. De inzet van leerplichtinstrumenten.....	10
4.1 Dienstverlening.....	10
4.2 Informeren.....	10
4.3 Preventief beleid.....	11
4.4 Daadwerkelijk sanctioneren.....	12
5. Justitiële aanpak schoolverzuim.....	14
5.1 Strafbepalingen: processen-verbaal vlg art. 26 Lpw.....	14
5.2 Bureau Halt.....	15
5.3 De spijbelrechter en het Openbaar Ministerie.....	15
6. Hoofdiijnen/aandachtspunten voor het komend schooljaar...	16

Voorwoord van de Wethouder Onderwijs

De uitvoering van de leerplicht in onze gemeente vraagt om een gezamenlijke inspanning van scholen, instellingen en gemeente. Elke partij heeft een eigen rol en daarbij behorende taken, maar kan niet zonder de ander. Scholen en leerplichtambtenaren in onze gemeente weten elkaar goed te vinden. Ook in het afgelopen schooljaar heeft leerplicht hier flink in geïnvesteerd; informatie is verstrekt en de leerplichtambtenaren maken onderdeel uit van de zorgadviesteams in het voortgezet onderwijs.

Ik wil iedereen die een steentje heeft bijgedragen aan de uitvoering van de Leerplichtwet in de gemeente Borne hiervoor bedanken. De inzet van allen is erop gericht geweest om kinderen die problemen ondervinden in de schoolloopbaan wat extra hulp te geven. Daar doen we het voor.

1. Inleiding.

Voor u ligt het jaarverslag over de uitvoering van de leerplicht in het schooljaar 2009-2010 in de gemeente Borne. U krijgt een toelichting op de cijfers die u in dit verslag tegenkomt: het aantal leer- en kwalificatieplichtige leerlingen, het aantal meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim en het aantal leerlingen dat in behandeling is geweest bij de leerplichtambtenaar. Tevens geven wij in dit verslag inzicht in het netwerk waarvan de leerplichtambtenaren onderdeel uitmaken.

De doelstelling van de Leerplichtwet is om ieder kind in Nederland de garantie te geven op het recht op onderwijs, zodat iedere jongere goed wordt voorbereid op het functioneren in de samenleving. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het College van B en W. Het college mandateert deze taak aan de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar, die belast is met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969, heeft tot taak hulp te verlenen aan jongeren, ouders/verzorgers en scholen indien de jongere door (dreigend) schoolverzuim in zijn ontwikkeling wordt belemmerd en wanneer er sprake is van problematisch gedrag.

Verzuimen op school, spijbelen of regelmatig ziek of te laat zijn, vormen vaak een eerste indicatie dat jongeren dreigen uit te vallen op school. Veel jongeren zonder een diploma zijn ooit begonnen als spijbelaar. Het voorkomen en bestrijden van verzuim is daarom een belangrijke taak van de leerplichtambtenaar. Het werk wordt gedaan in samenwerking met de scholen, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en andere instanties. De bedoeling van dit verslag is de gemeenteraad te informeren over het in het schooljaar 2009-2010 gevoerde leerplichtbeleid.

Uit de cijfers in het leerplichtverslag blijkt, dat er dit jaar een afname is van het aantal meldingen van schoolverzuim. De interventies van leerplicht resulteerden voornamelijk in herstel van de schoolloopbaan door beëindiging van het verzuim, terugkeer van de leerling naar school, plaatsing op een nieuwe opleiding of vervangend onderwijs. Daarnaast heeft in veel gevallen doorverwijzing plaatsgevonden naar het Algemeen Maatschappelijk Werk, Bureau Jeugdzorg of naar een van de overige ketenpartners.

2. Leerplicht, personele bezetting en werkwijze.

2.1 Leerplicht

De afdeling leerplicht van de gemeente Borne heeft tot doel snel en adequaat te reageren op meldingen van verzuim en schooluitval door scholen, zodat de verzuimduur van de leerling tot een minimum wordt beperkt en een mogelijke neerwaartse spiraal in de ontwikkeling van een jongere wordt doorbroken.

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet (1969) is opgedragen aan het College van B en W. Zij wijzen daartoe een of meerdere leerplichtambtenaren aan. De formatie leerplicht in de gemeente Borne bestaat uit o.5 formatieplaats.

Met ingang van het schooljaar 2008-2009 is de uitvoering van de leerplicht ondergebracht bij de afdeling leerplicht van de gemeente Hengelo.

2.2 Kwalificatieplicht

Jongeren tot 18 jaar hebben sinds 1 augustus 2007 een kwalificatieplicht. Het kabinet wil hiermee voorkomen dat jongeren ongekwalificeerd de school verlaten. De kwalificatieplicht heeft de gedeeltelijke leerplicht voor jongeren van 16 tot 18 jaar vervangen. De kwalificatieplicht is er voor bedoeld om te zorgen dat jongeren een startkwalificatie (een diploma op havo-, vwo- of mbo-2-niveau) halen. Hiermee heeft het kabinet beoogd om een daling van het aantal voortijdig schoolverlaters te bereiken. Wat betekent dit in de praktijk? Tot 1 augustus 2007 kon de leerplichtambtenaar weinig beginnen met 17-jarigen (dus: partieel leerplichtigen) die voltijd onderwijs volgden. Bij relatief verzuim (de jongere is wel ingeschreven, maar verzuimt lessen) kon tegen deze jongeren geen proces-verbaal worden opgemaakt. Dat betekende: geen justitiële druk bij schoolverzuim, geen mogelijkheid tot een snel onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming en geen stok achter de deur om de jongere richting hulpverlening te bewegen. Met de komst van kwalificatieplicht (die eindigt op de dag dat de jongere 18 jaar wordt) zijn deze mogelijkheden wel weer in beeld. De conclusie is dat de werkdruk bij de leerplichtambtenaar is toegenomen door de bemoeienis bij de groep jongeren tussen 16 en 18 jaar.

2.3 Inschrijvingsplicht

Op grond van de Leerplichtwet dient de leerplichtige jongere ingeschreven te zijn bij een school zolang hij/zij nog niet voldaan heeft aan de kwalificatieplicht. Absoluut schoolverzuim wordt gecontroleerd door de jongeren die in het gemeentelijke bevolkingsregister zijn opgenomen en nog leerplichtig zijn, te vergelijken met de in- en uitschrijvingen die door de scholen en/ of instellingen worden aangeleverd bij de leerplichtadministratie.

2.4 Bezoekplicht

Naast de inschrijvingsplicht bestaat voor leerplichtige jongeren de plicht om de school, waar de leerplichtige staat ingeschreven, te bezoeken. Op grond van de Leerplichtwet is de directeur van de school verplicht om leerlingen bij de leerplichtambtenaar te melden die drie dagen achtereen of 1/8 van de lestijd binnen vier weken verzuimen. Bij minder verzuim kan een leerling ook gemeld worden bij de leerplichtambtenaar, indien de school zich zorgen maakt over de leerling. Na melding wordt de leerling vanaf 12 jaar met ouder(s)/verzorger(s) opgeroepen. Indien nodig wordt de hulpverlening, Raad voor de Kinderbescherming en/of Justitie ingeschakeld. Na het gesprek met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) vindt terugkoppeling met de school plaats. Vaak wordt een vervolgspraak gemaakt.

2.5 Preventieve activiteiten

Naast de bovenstaande taken houdt de leerplichtambtenaar zich ook met preventieve activiteiten bezig. De leerplichtambtenaar verstrekt regelmatig telefonisch informatie naar aanleiding van vragen van ouders of directeurs van scholen over wat nu wel en wat niet is toegestaan op grond van de Leerplichtwet. De vorig jaar gestarte verspreiding van een nieuwsbrief is dit jaar voortgezet. De gemeente wil de samenwerking met de scholen op het terrein van de handhaving van de Leerplichtwet en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) versterken. De afdeling Leerplicht Borne en het RMC Trajectbureau informeren scholen in de nieuwsbrieven over de meest actuele ontwikkelingen.

Naast de meldingen van schooldirecteuren en interne begeleiders zijn er in het schooljaar 2009/2010 ook leerlingen in beeld gekomen door de deelname van leerplicht aan de zorgadviesteams in het voortgezet onderwijs en het ROC bij de opleiding arbeidsmarkt gekwalificeerd assistent (AKA).

Door het structureel maken van luxeverzuimcontroles worden ook leerlingen opgespoord waarbij meer aan de hand is en die zorg via de leerplichtambtenaar behoeven.

3. Statistische gegevens gemeente Borne

Het aantal leerplichtige leerlingen in de gemeente Borne valt als relatief stabiel te kenschetsen. In het schooljaar 2007/2008 telde Borne 3979 leerlingen, in het schooljaar 2008/2009 3722 leerlingen en in het schooljaar 2009/2010 3703 leerlingen.

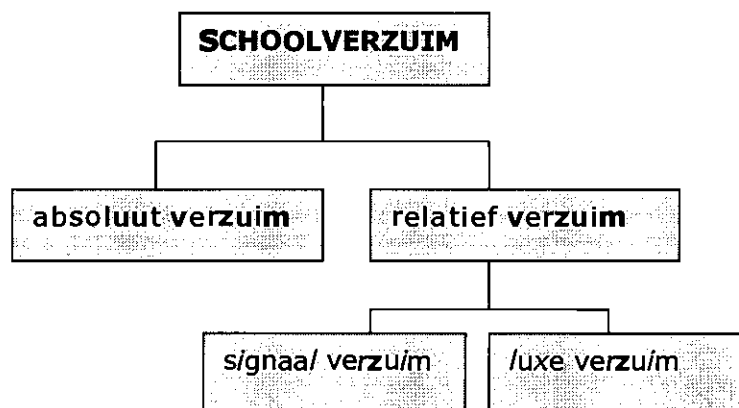
3.1 Leerplichtige leerlingen

	1-1-2006	1-1-2007	1-1-2008	1-1-2009	1-1-2010
Leer- en kwalificatieplichtigen	3723	3730	3979	3722	3703

3.2 Ongeoorloofd schoolverzuim

Verzuim en onderwijsuitval zijn nauw met elkaar verbonden. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat sociale en/of emotionele problematiek vaak de oorzaak is van schoolverzuim. Scholen kunnen veel doen om het verzuim te beïnvloeden. Dit is echter geen eenvoudige opgave. Wanneer het verzuim goed in beeld is gebracht, kan onderzoek plaatsvinden naar de oorzaken van dit verzuim. Vaak wordt bij het onderzoek duidelijk welke achterliggende problematiek de oorzaak is van het schoolverzuim.

Schoolverzuim kan als volgt worden ingedeeld:

absoluut schoolverzuim:

Een leerplichtige jongere staat niet ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling. Er wordt dan naar de ouder(s)/verzorger(s) een brief gestuurd met het verzoek door te geven welke school/instelling hun zoon/dochter bezoekt. Zonodig wordt een rappèlbrief verzonden. Indien dan nog niet gereageerd wordt, volgt een uitnodiging voor een gesprek met de leerplichtambtenaar of gaat de leerplichtambtenaar op huisbezoek.

relatief schoolverzuim:

signaal verzuim

Een leerplichtige jongere staat wel ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling, maar deze wordt zonder geldige reden gedurende een lange of korte periode niet bezocht. Vaak liggen problemen in de gezinssituatie en/of in het contact met leraar/school hieraan ten grondslag. In alle gevallen van melding van relatief schoolverzuim hebben gesprekken plaatsgehad met ouders/verzorgers en/of de leerlingen zelf.

luxe verzuim

Jongeren gaan niet naar school vanwege bijvoorbeeld een vakantie/uitstapje met het gezin. Met alle directeuren van het primair onderwijs en voortgezet onderwijs is de afspraak gemaakt dat tegen ouders, die hun kind(eren) zonder toestemming van de directeur van de school hebben thuisgehouden, proces-verbaal wordt opgemaakt.

3.3. Het aantal leerplichtmeldingen

Tabel 1. Het aantal meldingen relatief verzuim van 2003-2008 in cijfers.

Verzuim naar soort	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Signaal verzuim	64	54	62	29	47	39
Lux-verzuim	1	6	0	0	5	2
Totaal	65	60	62	29	52	41

Verzuim naar schoolsoort	2007/2008	2008/2009	2009/2010
bo	2	8	4
sbo	2	0	0
vo	18	25	21
svo	2	3	3
beroeps onderwijs	5	16	11
Totaal	29	52	41

Over de juiste gronden waarop verlof kan worden verleend, zijn de scholen geïnformeerd. Daarbij is ook aangegeven dat als schooldirecteuren ten onrechte verlof verlenen zij zelf strafbaar zijn en de leerplichtambtenaar tegen hen proces-verbaal kan opmaken. Dat willen we uiteraard zoveel mogelijk voorkomen. Voorwaarde is dan wel dat elke schooldirecteur zich aan de regels houdt. We hebben een aantal keren schooldirecteuren verzocht hun toestemming voor verlof terug te draaien.

Natuurlijk zijn wij te allen tijde bereid in twijfelgevallen bij te staan door middel van het geven van advies. Ook als schooldirecteuren een afwijzing van verlof moeilijk vinden, kunnen zij ouders/verzorgers doorverwijzen naar de leerplichtambtenaar waardoor de relatie school-ouder goed blijft en het ontevreden gevoel over de afwijzing bij de leerplichtambtenaar komt te liggen.

Tabel 3: Relatief verzuim naar leeftijd in schooljaar 2009-2010.

Leeftijd	Aantal meldingen
17	19
16	10
15	3
14	1
13	3
12	0
11	1
10	1
9	0
8	1
7	1
6	0
5	0
4	1

De meeste meldingen van relatief schoolverzuim betrof de categorie jongeren in de leeftijd van 16 en 17 jaar. Het overzicht laat zien dat de meldingen fors toenemen op het moment dat de leerlingen naar het voortgezet onderwijs gaan.

Naast de meldingen van schooldirecteuren en interne begeleiders zijn er in het schooljaar 2009/2010 ook leerlingen in beeld gekomen door de vaste deelname van leerplicht aan de meeste zorgadviesteams in het voortgezet onderwijs. Hierdoor worden problemen sneller gesignaleerd en wordt de zorg voor leerlingen verbeterd door onderlinge afstemming tussen hulpverleners.

Hoewel een aantal scholen ons goed weet te vinden is het van het grootste belang de contacten nog verder uit te bouwen met scholen die weinig tot niet melden. Wij zijn ervan overtuigd dat ook daar verzuim voorkomt hetgeen onze aandacht behoeft. Ook moeten de bestaande contacten gehandhaafd worden. Schoolbezoeken zijn daarom onontbeerlijk.

4. De inzet van leerplichtinstrumenten

Schoolverzuim moet zo snel mogelijk aangepakt worden, zodat het verzuim stopt en de jongere zijn schoolloopbaan weer oppakt.

Hieronder volgt een beschrijving van de instrumenten zoals die in Borne worden ingezet, waarbij ook de samenwerking met de partners wordt beschreven.

4.1 Dienstverlening (naar scholen)

- Gestandaardiseerde (gedigitaliseerde) aanlevering verzuimmeldingen van scholen. Binnen het leerplichtadministratiesysteem (Civision onderwijs) is het mogelijk de gegevens digitaal te ontvangen/verzenden naar scholen.
- Betrokkenheid school bij acties leerplichtambtenaar. Na een verzuimmelding maakt de leerplichtambtenaar afspraken met de school over de te ondernemen acties. De leerplichtambtenaar koppelt de resultaten hiervan terug, bijvoorbeeld door terugkoppeling van verslagen van gesprekken met ouders en leerling.

4.2 Informeren (van scholen, ouders en leerlingen)

- *Uitbrengen van nieuwsbrief.*
Leerplicht en het RMC geven sinds 2007 halfjaarlijks een nieuwsbrief uit waarin onder andere aandacht wordt besteed aan schoolverzuim en waarin scholen worden gewezen op hun rol en verantwoordelijkheid bij het bestrijden van dit verzuim. De nieuwsbrief is een gezamenlijk initiatief van de gemeenten Borne en Hengelo.
- *Dag van de leerplicht.*
Tijdens de landelijke Dag van de Leerplicht worden door de deelnemende gemeenten diverse activiteiten georganiseerd om het belang van de leerplicht onder de aandacht te brengen van leerlingen en hun ouders. Dit jaar viel de dag van de leerplicht op donderdag 19 maart. Over de dag van de leerplicht is het hier onder staande persbericht uitgegeven.

"Op 18 maart is het de Dag van de Leerplicht. De leerplichtambtenaren van Hengelo en Borne maken van deze gelegenheid gebruik om u, als ouder van een 12-jarige leerling, een nieuwe versie van de leerplichtfolder toe te sturen.

Waarom krijg ik deze folder?

Uw zoon of dochter gaat al een tijdje naar school. U hebt gemerkt, of merkt binnenkort, dat er bij de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs veel verandert. Kinderen worden pubers en vaste lestijden veranderen in onregelmatige roosters, waarbij ook nog wel eens lessen uitvallen. Uw kind blijft de komende jaren leerplichtig. Daarom willen wij u graag wat meer informatie over de Leerplichtwet geven.

Wat staat er in de folder?

In de folder staat alles wat u moet weten over de Leerplichtwet. Ook vindt u in de folder de namen en telefoonnummers van de leerplichtambtenaren, zodat u onze gegevens altijd bij de hand heeft. Mochten er nu of in de toekomst vragen bij u opkomen, dan kunt u ons altijd bellen".

4.3 Preventief beleid (vroegtijdig signaleren van dreigend schoolverlaten en het inzetten van zorg)

De leerplichtambtenaar participeert daartoe in de volgende overlegstructuren:

Zorgadviesteam rond de scholengemeenschappen

In het zorgadviesteam (ZAT) worden leerlingen besproken die zijn ingebracht door de zorgcoördinator van de scholengemeenschap of door de signalerende partijen zoals leerplichtambtenaar, jeugdgezondheidszorg en politie. Het ZAT kan besluiten dat de betreffende leerling verder geholpen kan worden binnen de interne zorgstructuur van de school, dat het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) de verantwoordelijkheid voor de zorg voor de jongere overneemt of dat de jongere niet in het ZAT besproken moet worden, maar in bijvoorbeeld het stedelijk vangnet Rotonde. De zorgcoördinator en de maatschappelijk werker vormen de kern van het ZAT; de ervaring wijst uit dat ook de leerplichtambtenaar maandelijks aanwezig is bij de meeste ZAT's. Het maatschappelijk werk in het ZAT is onderdeel van de basisvoorziening van het AMW en het AMW werkt volgens het huisartsenmodel. Dit betekent dat het AMW als hulpverlenende instelling een vooruitgeschoven positie inneemt. De maatschappelijk werker heeft contact met de jeugdgezondheidszorg over de te bespreken leerlingen en neemt relevante informatie uit het dossier van de jongere mee en verwijst naar de achterliggende hulpverlenende instellingen. Het AMW heeft afspraken met deze instellingen over consultatie en doorverwijzen. Per scholengemeenschap zet het AMW een maatschappelijk werker in en draagt zorg voor achtervang.

Functie van de zorgcoördinator.

De zorgcoördinator van de scholengemeenschap is de coördinator van het ZAT. Hij zorgt voor de inbreng van leerlingen in het ZAT. De school zorgt voor een dossier van een leerling. Uit dit dossier moet blijken wat het probleem is en welke stappen de school zelf heeft ondernomen in het contact met de leerling.

Het AMW vervult vier functies in het ZAT.

- De maatschappelijk werker heeft een consultatiefunctie voor de school.
- De maatschappelijk werker zoekt contact met de leerling en ouders en beoordeelt de gezinssituatie en zorgt dat de hulp in het gezin op gang wordt gebracht.
- Als hulp van andere hulpverlenende instanties is gewenst vervult het maatschappelijk werk hierin een coördinerende functie.

Partijen met een signalerende functie binnen het ZAT.

De medewerker jeugdgezondheidszorg en de politie nemen deel aan het ZAT als zij relevante informatie hebben over een te bespreken leerling of als zij zelf leerlingen willen inbrengen. Deze partijen hebben hiermee een signalerende rol. Leerplichtambtenaren hebben een duidelijke toegevoegde waarde in het ZAT, doordat zij over instrumenten beschikken, die, indien toegepast, problemen versneld kunnen laten oplossen. Een leerplichtambtenaar kan in grote probleemsituaties proces-verbaal opmaken. Dit betekent dat de situatie ook onder ogen komt bij de Raad voor de Kinderbescherming, die dan vervolgens een persoonlijkheidsonderzoek kan laten uitvoeren.

Project 'Perspectief'

In het schooljaar 2005/2006 is op VSO De Kapstok een project gestart ('Perspectief/Op de Rails/Herstart') voor jongeren die langdurig verzuimen en niet zijn geïndiceerd voor het speciaal onderwijs. Het project is gestart omdat het doorgaans moeilijk is om voor uitvallers direct een andere school te vinden. De leerplichtambtenaar kan jongeren voor dit project aanmelden. Daarnaast kunnen scholengemeenschappen leerlingen met gedragsmatige problematiek melden bij **Perspectief**. Gedurende enkele weken/maanden wordt onderzoek gedaan naar de aard van de problematiek en wordt gekeken of de leerling teruggedleid kan worden, dan wel geïndiceerd dient te worden voor het vmbo-onderwijs. Ook in het schooljaar 2009/2010 zijn er leerlingen uit de gemeente Borne naar **Perspectief** verwezen.

Samenwerking met onderwijsconsulenten

Het afgelopen schooljaar heeft de leerplichtambtenaar in een aantal zaken ouders en school het advies gegeven om een onderwijsconsulent in te schakelen. Het ging hierbij om situaties waarin ouders/verzorgers geen passende school in het primair of voortgezet onderwijs konden vinden om hun leerplichtig kind in te schrijven. Vaak had de reguliere school geen aanbod voor de problematiek van de leerplichtige leerling. Situaties waarin ook leerplicht geen ondersteuning kon bieden die tot een schoolplaatsing zou leiden. Om te voorkomen dat een leerling thuis komt te zitten kan een beroep worden gedaan op onderwijsconsulenten.

Onderwijsconsulenten zijn onafhankelijke deskundigen met veel kennis en ervaring op het gebied van onderwijs aan kinderen met een handicap, ziekte of stoornis, zowel binnen het reguliere onderwijs als binnen het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

De onderwijsconsulenten begeleiden en adviseren ouders/verzorgers van leerlingen die geïndiceerd zijn door de Commissie voor Indicatiestelling (CvI). Met deze indicatie kan men geplaatst worden op het speciaal onderwijs of op een reguliere school met 'rugzakje'. Het kan ook gaan om een (nog) niet-geïndiceerd kind dat langdurig thuiszit (waar vooralsnog geen school voor gevonden kon worden).

Multi Disciplinair overleg (MDO)

Het MDO is het laatste, zwaarste vangnet voor de kinderen/ jongeren (van 0 tot 23 jaar) die door alle andere vangnetten 'heen' zijn gevallen. Qua werkwijze verschilt het MDO sterk van de beschreven vangnetten. Het MDO kan op elk gewenst moment bijeenkomen en is samengesteld uit mensen die direct bij het kind/ de jongere zijn betrokken. Het kind, de jongere of het gezin staat centraal en er wordt met de betrokken instanties naar passende oplossingen gezocht.

Overleg met de Raad van Kinderbescherming

Twee keer per jaar vindt overleg plaats met de Raad voor Kinderbescherming en worden casussen besproken.

Periodiek overleg tussen leerplichtambtenaren regio Twente

Er is periodiek overleg met de leerplichtambtenaren in de regio (Borne, Enschede, Haaksbergen, Hof van Twente, Losser, Almelo, Oldenzaal en Dinkelland). Het overleg vindt een keer per 2 maanden plaats. Er wordt bijvoorbeeld besproken hoe met religieuze feestdagen in relatie tot verlof om te gaan. Er is ook overleg met Duitse buurgemeenten over Nederlandse leerlingen die in Duitsland wonen en in Nederland naar school gaan en diverse landelijke ontwikkelingen. Er wordt geprobeerd zoveel mogelijk afstemming te bereiken zodat ouders die kinderen hebben die in verschillende gemeentes naar school gaan met eensluitende afspraken te maken krijgen.

Periodiek Arrondissementsoverleg met Officier van Justitie

Twee maal per jaar vindt overleg plaats met het Openbaar Ministerie. Hier wordt onder andere gesproken over de problematiek van leerplichtige asielzoekers, HALT-aftoeningen en het standaardiseren van de processen-verbaal.

Buiten de bovengenoemde samenwerkingsverbanden houdt de leerplichtambtenaar zich in het kader van het preventieve beleid ook bezig met:

Systematische verzuimcontroles

De leerplichtambtenaren houden enkele malen per jaar verzuimcontrole op een aantal scholen, zowel binnen het voortgezet onderwijs als het basisonderwijs. De controles worden vooraf aangekondigd dan wel hebben telefonisch plaats en richten zich op vooral luxeverzuim. Streven is ook meer onverwachte signaal verzuim controles te houden. In het afgelopen schooljaar zijn er luxe verzuimcontroles gehouden in de crocusvakantie bij 2 basisscholen in de gemeente Borne. De controle leverde 2 verzuimers op die ongeoorloofd afwezig waren.

4.4 Daadwerkelijk sanctioneren (ouders, leerlingen)

Het schooljaar 2009/2010 geeft een daling van het aantal opgelegde processen-verbaal te zien.

5. Justitiële aanpak schoolverzuim

Uit onderzoek is gebleken dat criminele jongeren hun loopbaan vaak beginnen met schoolverzuim. Bestrijding van schoolverzuim is dus het middeel bij uitstek om in een vroegtijdig stadium individuele problematiek aan te pakken en de kans op een mogelijk beginnende criminele carrière te verkleinen.

De strafrechtelijke aanpak heeft als doel om het verzuim zo snel mogelijk te beëindigen. Hoe langer het verzuim duurt, hoe lastiger het is voor een jeugdige om de lesstof en het gewenste dagritme weer op te pakken. Het hulpverleningstraject en de leerplichtambtenaar worden daarom zo snel mogelijk ingeschakeld. Niet iedere leerplichtzaak komt voor de rechter. Bij een korte verzuimperiode kan ook een Halt-afdoening of een OM-afdoening worden opgelegd.

In het schooljaar 2009/2010 nam het signaalverzuim licht af. Alle processen-verbaal richtten zich op leerlingen en/of hun ouders/verzorgers.

5.1 Strafbepalingen: processen-verbaal volgens artikel 26 Lpw

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Luxe verzuim	1	6			5	2
Signaalverzuim			4	2	1	1
Totaal	1	6	4	2	6	3

5.2 Bureau Halt

Doel en samenwerking

Wanneer er sprake is van beginnend of niet al te ernstig schoolverzuim worden de jongeren doorgestuurd naar Bureau Halt voor een leer/werkstraf. Daarmee is Bureau Halt bij uitstek de instantie, die vroegtijdig kan signaleren of er sprake lijkt te zijn van achterliggende, risicovolle problematiek. Bureau Halt stimuleert in dat geval jongeren en ouders om hulp te zoeken en verwijst hen gericht door naar organisaties voor jeugdhulpverlening. Na drie dagen spijbelen, of bij het veelvuldig te laat op school verschijnen, dient de school dit te melden aan de leerplichtambtenaar, conform de Leerplichtwet. Dit in het kader van de lik-op-stukaanpak. Leerplicht kan vervolgens een leerling doorverwijzen naar Halt voor een leer/werkstraf. Zowel ouders als leerling moeten hiermee instemmen. Indien dit niet gebeurt, wordt proces-verbaal opgemaakt. Ook indien de leerling na oorspronkelijke instemming de Halt-straf niet tot een goed einde brengt, wordt proces-verbaal opgemaakt. Een leerling kan maximaal tweemaal voor verzuim een Halt-straf opgelegd krijgen.

5.3 De spijbelrechter en het Openbaar Ministerie

Doel en samenwerking

Het Openbaar Ministerie (OM) sleept hardnekkige spijbelaars en hun ouders steeds vaker voor de rechter. Een spijbelaar loopt een grotere kans af te glijden naar crimineel gedrag, dan jongens en meisjes die wel hun lessen volgen. Veel jeugdige delinquenten (criminel) kennen een voorgeschiedenis van schoolverzuim. Door de snelle aanpak voorkomt het OM dat de jongere te lang van school wegblijft. In 2004 heeft het OM het initiatief genomen tot het aanstellen van een spijbelrechter in het Arrondissement Almelo en Enschede. Het doel is om de spijbelende leerling binnen een maand te laten verschijnen voor deze spijbelrechter. In het verleden werden spijbelaars wel aangepakt maar duurde het vaak maanden voordat het tot een zitting kwam.

Sinds 2004 is er een spijbelrechter in het Arrondissement Almelo en Enschede en komen kinderen meestal binnen een maand op zitting. Samen met de leerplichtambtenaar, de Raad voor de Kinderbescherming, de jeugdofficier en de ouders of gezinsvoogd bekijkt de spijbelrechter de zaak. Het doel is om de leerling weer terug te krijgen naar school. De meeste spijbelaars krijgen een ernstige waarschuwing van de spijbelrechter en moeten na een paar maanden terugkomen om te vertellen hoe het gaat.

6. Hoofddijnen/aandachtspunten voor het komend schooljaar.

a. Verzuimprotocol

Iedere school heeft een eigen verzuimregistratie. In 2010 is overleg gestart met de scholengemeenschappen over de invoering van de zogenaamde verzuimkaart. De verzuimkaart is een route beschrijving van alle stappen die de school dient te zetten bij allerlei vormen van verzuim van een leerling. De verzuimkaart is vervolgens gekoppeld aan het digitaal verzuimloket van de Informatie Beheer Groep. (IB-groep) Bij de IB-groep dienen de scholen verzuim te melden. De IB-groep zorgt ervoor dat de meldingen bij de gemeenten terechtkomen.

b. Verzuimloket

Achtergrond

De RMC-functie heeft de regie in de uitrol van het verzuimloket in de regio Hengelo. In de nieuwe manier van melden verandert de route en de wijze van melden: al het verzuim wordt geautomatiseerd en volgens een vast format doorgestuurd naar de juiste gemeente of RMC-functie. De gemeente kan vervolgens, net als in de huidige situatie, contact opnemen met de school of instelling. Deze aanpak heeft als voordeel dat de onderwijsinstellingen hun verzuiminformatie niet meer doorgeven aan (veel) verschillende woongemeenten op (veel) verschillende manieren, maar dat er één uniforme gegevenslevering aan de IB-Groep plaatsvindt. Voor gemeenten geldt hetzelfde: zij ontvangen de verzuimmeldingen van leerlingen via één loket, op een eenduidige wijze.

De doelstellingen van dit project

Het verzuimloket heeft tot doel de siuitende melding en registratie van verzuim en vsv tot stand te brengen.

De voortgang en resultaten

In september 2009 is er gestart met de melding via het verzuimloket. Ter voorbereiding van de invoering van het loket heeft de IB-Groep bijeenkomsten georganiseerd voor de scholen en gemeenten, in samenwerking met de RMC-coördinatoren in de regio. In de verzuimkaart is een eenduidige werkwijze afgesproken van melden en terugkoppelen met alle scholen en gemeenten in de regio. Via het verzuimloket worden ook periodiek overzichten gestuurd naar de gemeenten en scholen over het aantal meldingen van verzuim per school.

c. Dag van de Leerplicht

Deze staat gepland op 17 maart 2011.

d. Voorlichting aan directeuren van scholen

Ook komend schooljaar zal er weer voorlichting aan directeuren van basisscholen worden gegeven. Doelstelling van deze voorlichting is de contacten met de basisscholen aan te scherpen en de werkwijze van leerplicht nog eens toe te lichten. De leerplichtambtenaar kan namelijk worden ingeschakeld indien er sprake is van (langdurig) verzuim en/of problemen bij een leerling. De leerplichtambtenaar kan informatie verkrijgen vanuit diverse bronnen en kan optreden indien er onvoldoende medewerking is van een leerling en/of ouders. De voorlichting kan bestaan uit een presentatie over leerplicht, het bespreken van verschillende casussen en toelichting van de verlofregeling.

- e. **Regionale samenwerking bij de handhaving van de Leerplichtwet**
Het Rijk stimuleert de gemeenten in de regio om samen te werken bij de handhaving van de Leerplichtwet. Bij de invoering van de kwalificatieplicht is tegelijk ook de mogelijkheid gecreëerd voor leerplichtambtenaren om proces-verbaal te mogen opmaken tegen leerlingen die niet woonachtig zijn in de gemeente waar de leerplichtambtenaar werkt. Iedere gemeente legt de eigen accenten bij de handhaving. Aan ouders is het moeilijk uit te leggen dat er verschillen zijn die ertoe leiden dat in de ene gemeente er meer toegestaan is dan in de andere. Daarnaast is er een groot verschil in de wijze waarop de gemeenten, de zorg voor leerlingen organiseren. In de ene gemeente kan een leerling een langere periode thuis zitten, zonder zorg, terwijl in een andere gemeente er veel initiatieven worden ontplooid om de leerling de noodzakelijke zorg te bieden. Samenwerking en afstemming, eventueel het oprichten van één bureau voor een regio, kan ervoor zorgen dat er op dit punt meer gelijkheid ontstaat.
- f. **Voortzetting van het lik-op-stukbeleid ten aanzien van ongeoorloofd schoolverzuim**
Ten aanzien van het ongeoorloofd verzuim wordt getracht om met een lik-op-stukbeleid dit zoveel mogelijk in een vroegtijdig stadium te sanctioneren, om daarmee te voorkomen dat het verzuim structureel wordt en leidt tot grotere problemen. Die lijn wordt voortgezet.
- g. **Intensivering van de afstemming tussen onderwijs en zorg voor leerlingen, o.a. in de zorgadviesteams**
Alle locaties van het voortgezet onderwijs betrekken de leerplichtambtenaar nu bij hun zorgadviesteam. Het ROC van Twente is in september 2009 gestart met een zorgadviesteam voor alle afdelingen, in samenwerking met het AOC.
- h. **Stimuleren dat scholen (zorgwekkend ziekte-)verzuim en dreigende schooluitval vroegtijdig signaleren en melden**
Scholen zijn verplicht verzuim te melden bij de IB-groep. Via de IB-groep komen verzuimmeldingen dan bij de diverse gemeentes terecht. Voor scholen betekent dit minder werk. Voor leerplicht kan dit een toename van werk betekenen als de scholen consequent via de IB-groep gaan melden. Waar scholen nu nalaten te melden omdat het teveel werk is uit te zoeken welke leerling in welke gemeente thuishoort, zijn nu meer meldingen te verwachten. In de negen pilotgemeenten leidde dit tot een verdubbeling van het aantal meldingen. Op zich een goede zaak omdat hierdoor een beter inzicht in verzuim is te verwachten en daardoor directer en effectiever opgetreden kan worden.
- I. **Leerplichtadministratie**
Regionaal hebben applicatiebeheerders van leerplichtsystemen en leerplichtadministraties van diverse gemeentes besloten een paar keer per jaar bij elkaar te komen om gegevens uit te wisselen. Aan deze bijeenkomsten nemen de gemeentes Hengelo, Enschede, Almelo, Borne, Haaksbergen, Oldenzaal, Dinkelland en Hof van Twente deel. Doel is elkaar van informatie te voorzien.

